

Regionala utvecklingsnämnden

Inspel till yttrande över remissen Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2030

Beslut

Beslut fattas av Rickard Carstedt (S), i egenskap av Regionala utvecklingsnämndens ordförande, att yttra sig till Remissen Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2030 enligt upprättat yttrande.

Ärendebeskrivning

Region Västerbotten har getts möjlighet att lämna synpunkter på Länsstyrelsen Västerbottens remissförslag på strategin Ett jämställt Västerbotten 2023-2030. Regionstyrelsen har huvudansvaret att samla in förvaltningarnas synpunkter, sammanställa och översända regionens yttrande.

Samtliga verksamheter inom regionala utvecklingsförvaltningen har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på remissförslaget.

Länsstyrelsen har i uppdrag att ta fram en länsstrategi för jämställdhet. Strategin är baserad på de nationella jämställdhetspolitiska målen och innehåller de regionala prioriteringar inom området. Tre regionala mål föreslås i strategin:

- Omfördela makten*
- Förebygg och bekämpa mäns och pojkars våld*
- Förändra könsstereotypa föreställningar*

Olika verksamheter kommer ha möjlighet att ansluta sig till strategin efter dess antagande. Att ansluta sig till strategin innebär åtagande kopplade till strategin samtidigt som stöd i jämställdhetsarbetet erbjuds från Länsstyrelsen.

Regionala utvecklingsnämnden ställer sig bakom strategin men lämnar synpunkter enligt yttrandet.

Beslutsunderlag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott, protokoll, 2022-11-23 § 201

Regionala utvecklingsnämndens yttrande

Remiss - Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2030

Rickard Carstedt (S),
Ordförande Regionala utvecklingsnämnden
Region Västerbotten

**§ 201 Regionala utvecklingsnämndens inspel till yttrande över
remissen Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2026
RUN 517-2022**

Sammanfattning

Region Västerbotten har getts möjlighet att lämna synpunkter på Länsstyrelsen Västerbottens remissförslag på strategin Ett jämställt Västerbotten 2023-2026. Regionstyrelsen har huvudansvaret att samla in förvaltningarnas synpunkter, sammanställa och översända regionens yttrande.

Samtliga verksamheter inom regionala utvecklingsförvaltningen har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på remissförslaget.

Länsstyrelsen har i uppdrag att ta fram en länsstrategi för jämställdhet. Strategin är baserad på de nationella jämställdhetspolitiska målen och innehåller de regionala prioriteringar inom området. Tre regionala mål föreslås i strategin:

- Omfördela makten
- Förebygg och bekämpa mäns och pojkars våld
- Förändra könsstereotypa föreställningar

Olika verksamheter kommer ha möjlighet att ansluta sig till strategin efter dess antagande. Att ansluta sig till strategin innebär åtagande kopplade till strategin samtidigt som stöd i jämställdhetsarbetet erbjuds från Länsstyrelsen.

Regional utvecklingsnämnden ställer sig bakom strategin men lämnar synpunkter enligt bilaga. Då svarstiden är kort så hinner inte regionala utvecklingsnämnden behandla ärendet och därför föreslås att arbetsutskottet bereder ärendet den 23 november och att ordföranden sen får i uppdrag att vi delegation fastställa yttrandet.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott ställer sig bakom förslag till yttrande över remissen Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2026 och rekommenderar regionala utvecklingsnämndens ordförande att genom delegationsbeslut fastställa yttrandet enligt upprättat förslag innan den 1 december 2022.

Beslut

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott ställer sig bakom förslag till yttrande över remissen Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2026 och rekommenderar regionala utvecklingsnämndens ordförande att genom delegationsbeslut fastställa yttrandet enligt upprättat förslag innan den 1 december 2022.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2022-11-18

Utdragsbestyrkande

- Förslag till inspel till yttrande från regional utvecklingsnämnden
- Remiss, Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2030

Regionala utvecklingsförvaltningen
Region Västerbotten
901 89 Umeå

Regionstyrelsen

Inspel till yttrande över remissen Ett jämställt Västerbotten 2023- 2030

Länsstyrelsen Västerbotten har i uppdrag att ta fram en länsstrategi för jämställdhet och Region Västerbotten har getts möjlighet att lämna synpunkter på remissversionen av Ett jämställt Västerbotten 2023- 2030.

Region Västerbotten har deltagit i framtagandeprocessen av strategin genom Länsdelegationen för jämställdhet samt det regionala jämställdhetsnätverket.

Regionala utvecklingsnämnden välkomnar framtagandet av länsstrategin för jämställdhet och de möjligheter strategin ger att samla länets aktörer kring regionala mål och prioriteringar för jämställdhet i Västerbotten.

Synpunkter

Strategin ett jämställt Västerbotten 2023- 2030 tar sin utgångspunkt i de nationella jämställdhetsmålen men strategin har prioriterat tre regionala mål,

- Omfördela makten
- Förebygg och bekämpa mäns och pojkars våld
- Förändra könsstereotypa föreställningar

I första hand skulle regional utveckling önska att de jämställdhetspolitiska målen Ekonomisk jämställdhet och Jämställd hälsa inkluderas i strategin eftersom dessa mål är viktiga för en hållbar regional utveckling och de berör även stora delar av regionens verksamhet. Om nuvarande antal mål kvarstår föreslår regional utveckling att ekonomisk jämställdhet och hälsa skrivs in tydligare i strategin. Exempel på delar som gärna får lyftas in är skillnaderna i tillgång till kapital och resurser mellan kvinnor och män (riskkapital, stöd från det företags- och innovationsfrämjande systemet) samt skillnader mellan kvinnor och män när det gäller förutsättningar att starta och driva företag.

Strategin lyfter fram kopplingen till de nationella jämställdhetsmålen samt globala och europeiska överenskommelser såsom Agenda 2030 och CEMR- deklARATIONEN (den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet på lokal och regional nivå) vilket regional utveckling ser som positivt för strategins kontextbeskrivning. Regionala utveckling anser dock att Länsstrategin för jämställdhet även ska inkludera en del där kopplingen till relevanta regionala strategier, exempelvis den Regionala utvecklingsstrategin (RUS), finns med för att bättre visa det regionala sammanhanget.

I strategin beskrivs två målgrupper, invånare och verksamheter. Utifrån strategin innehåll finns dock ett fokus på det som olika verksamheter och organisationer arbetar med. Utifrån detta föreslås att

målgruppsbeskrivningen ändras så att verksamheter skrivs fram som primära målgrupper och invånare som sekundära målgrupper för att tydliggöra vem som har ansvaret för genomförandet.

Varje regionalt mål i strategin följs av en beskrivande text av målområdet, delmål samt nyckeltal. I en del fall saknas det en beskrivning av nyckeltalen i texterna till målområdena. Detta gäller exempelvis nyckeltalen om markägandet och areal samt beviljade företagsstöd. Här ses gärna att målområdestexterna matchas med de nyckeltal som finns i strategin för att skapa en tydlighet och stringens.

Under det regionala målet Förebygg och bekämpa mäns och pojkars våld kan den beskrivande texten med fördel lyfta in skrivningar om skillnader mellan det våld som kvinnor respektive män utsätts för, det vill säga att kvinnor oftast utsätts för våld i nära relationer medan män oftare utsätts för våld av okänd gärningsman på offentlig plats. På detta sätt byggs den beskrivande texten bättre ihop med nyckeltalen till målet där även män och pojkar finns med som målgrupp.

Delmålet Könsfördelning bland dem som beviljas företagsstöd bör formuleras Fördelning av beviljat företagsstöd efter kön på företagsledare.

Region utveckling önskar att ytterligare delmål som visar tillgång till stöd och finansiering för företagare ur ett könsperspektiv läggs till i Länsstrategin för Jämställdhet 2023-2026. Exempelvis kvinnor respektive mäns olika tillgång till riskkapital.

/Yttrandet är fastställt av

Richard Carstedt, ordförande, Regionala utvecklingsnämnden, Region Västerbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Remiss

1 (15)

Datum

9428-2022

2022-11-02

Ett Jämställt Västerbotten, 2023–2030

2022-11-02

Innehåll

Ett jämställt Västerbotten - en regional strategi 2023–2030	3
Tre regionala mål	4
Omfördela makten!.....	5
Förebygg och bekämpa mäns och pojkars våld!.....	7
Förändra könsstereotypa föreställningar!	9
Tillsammans!	11
Stöd och anslutning.....	11
Uppföljning av strategin	12
Länsstyrelsens uppdrag och roll	13

2022-11-02

Ett jämställt Västerbotten - en regional strategi 2023–2030

Strategin ett Jämställt Västerbotten syftar till att stärka länets arbete för ökad jämställdhet. Det görs genom att internationella och nationella målsättningar omvandlats till regionala mål och delmål. Strategin skiljer sig från en handlingsplan på så sätt att en handlingsplan i detalj beskriver åtgärder och insatser, medan strategin övergripande beskriver hur vi kommer dit vi vill. För att bidra till en ökad samordning och samverkan, och för att skapa ett mer effektivt arbete för jämställdhet i hela Västerbotten behöver strategins mål och delmål integreras i regionala och lokala styrdokument samt integreras i verksamheters arbete.

Ett verktyg för att öka jämställdheten i hela länet

Strategin är ett av verktygen på vägen mot ett mer jämställt Västerbotten för länets alla invånare. För att lyckas med detta arbete tar strategin sin utgångspunkt i länets behov och förutsättningar som kopplas samman med den nationella jämställdhetspolitiken med målsättning att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Strategin belyser grundläggande frågor för ett hållbart samhälle där demokrati, folkhälsa och mänskliga rättigheter är viktiga i det fortsatta jämställdhetsarbetet.

Strategin är därför uppdelad i tre regionala mål för Västerbotten som är utvecklade i dialog med regionala nätverk samt med hjälp av en referensgrupp av praktiker och en referensgrupp av forskare och ett utvärderingsstöd. Varje mål innefattar en beskrivning, delmål samt nyckeltal. Strategin är ett sätt för länets verksamheter att bidra till samarbete, lärande och praktiskt arbete inom jämställdhetsområdet.

För invånare och verksamheter

Strategin omfattar två målgrupper; invånare och verksamheter i Västerbottens län. Målgruppen invånare innefattar kvinnor och män, flickor och pojkar inklusive icke-binära personer som står utanför tvåkönsnormen. Målgruppen verksamheter i länet innefattar statliga myndigheter, lärosäten, civilsamhällesorganisationer, regionen, länets kommuner samt näringsliv.

Genom att arbeta med strategins mål bidrar verksamheter i länet till att uppfylla internationella, nationella och regionala målsättningar om hållbara, trygga, jämställda och jämlika samhällen och gör Västerbotten till en bättre plats för alla oss som bor och verkar här.

2022-11-02

Tre regionala mål

Strategin lyfter fram tre regionala jämställdhetsmål för Västerbotten. Målen är hämtade ur de nationella jämställdhetspolitiska målsättningarna och har prioriterats utifrån regionala behov.

För vissa verksamheter kan ett mål upplevas mer aktuellt än ett annat, men precis som de nationella jämställdhetspolitiska målen hänger de regionala målen ihop och påverkar varandra. Till exempel: För att kunna omfördela makten på ledande och beslutsfattande positioner behöver kvinnor och män ges samma förutsättningar. Förutsättningarna påverkas i sin tur bland annat av möjligheterna till heltidsarbete, trygghet och likabehandling på arbetsplatsen, men också av uttaget av föräldraledighet, föräldrapenning och fördelningen av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. De regionala målen är alltså beroende av och förutsätter varandra.

Det är också viktigt att komma ihåg att samtliga målen innefattar kvinnor och män, flickor och pojkar som är födda i Västerbotten eller som flyttat hit. I Västerbottens län bor och verkar invånare i inlandskommuner och fjällnära orter, likväl som i kustnära städer och de rör sig i hemmet och i offentligheten, på arbetsplatser, i skolan och på fritiden.

De tre regionala målen:

- Omfördela makten!
- Förebygg och bekämpa mäns och pojkars våld!
- Förändra könsstereotypa föreställningar!

2022-11-02

Omfördela makten!

I politiken, på arbetet och på fritiden

Formella och informella beslut påverkar våra liv, hälsa, trygghet och vardag.-Den ojämna makt- och ansvarsfördelningen som finns i hemmet påverkar kvinnors möjlighet att delta på samma villkor som män¹. Fördelningen av det obetalda hem- och omsorgsarbetet och påverkar kvinnors handlingsutrymme och möjlighet att exempelvis ta politiska uppdrag. I Västerbotten har män generellt mer makt och mer tillgång till att fatta beslut än kvinnor eftersom antalet män på ledande och beslutsfattande positioner inom politiken, i kommuner, myndigheter, civilsamhälle, näringslivet och akademi är män.² Kvinnor och män som engagerar sig i samhällsfrågor blir utsatta för hot och hat, och utsattheten är än högre i en ledande eller beslutsfattande positioner. Kvinnor på ledande och beslutsfattande positioner i Västerbotten utsätts i än högre grad än män för sexuella trakasserier samt hat och hot.³ Ur en demokratisk utgångspunkt ska beslut som berör kvinnor och män i Västerbotten också tas av både kvinnor och män. För att fler beslut ska beakta kvinnors och mäns, flickors och pojkars livssituation och villkor, behövs det kunskap om vilka faktorer, utöver kön som påverkar invånares liv, hälsa, trygghet och vardag.⁴

Delmål

- Kvinnor och män i Västerbotten ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och beslutsfattare.
- Kvinnor och män i Västerbotten ska ha samma rätt att forma villkoren för beslutsfattandet i samhällets alla sektorer.

Nyckeltal

- Antal ledamöter, ordförande och könsfördelning i kommunstyrelser, regionfullmäktige samt regionstyrelsen.
- Könsfördelning styrelse bland de 15 största kommunala bolagen.
- Könsfördelning och sektorstillhörighet hos chefer 16 – 64 år.
- Könsfördelning bland doktorander och professorer på de två universiteten i Västerbotten.

¹ <https://www.seb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/levnadsforhallanden/levnadsforhallanden/tidsundersokningar/pong/publikationer/en-fraga-om-tid--en-studie-av-kvinnors-och-mans-tidsanvandning-2021/>

² Hänvisa till statistik och vår film

³ [Kvinnor och män i politiken \(skr.se\)](#)

⁴ [Delmål 1: En jämn fördelning av makt och inflytande - Regeringen.se](#)

[Delmål 1: Jämn fördelning av makt och inflytande | Jämställdhetsmyndigheten \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

2022-11-02

- Könsfördelning styrelse bland de 20 största företagen i Västerbotten.
- Andel förtroendevalda som uppger att de utsattes för hot och trakasserier och/eller våld, skadegörelse och stöld utifrån kön.
- Könsfördelning hos aktivitetsledare/tränare inom idrottsrörelsen.
- Könsfördelning i styrelser inom idrottsrörelsen.

UTKAST

2022-11-02

Förebygg och bekämpa mäns och pojkars våld!

På nätet, i hemmet och i skolan

Mäns och pojkars våld mot kvinnor och flickor, mot varandra och mot sig själva är ett allvarligt problem i vårt län. Kvinnors och flickors rädsla att bli utsatta för våld påverkar deras upplevelse av trygghet och begränsar dem i deras vardag. Andel handlagda våldtäktsbrott som lett till personupplösning per år är bland de lägsta i landet. I Västerbotten uppger till exempel kvinnor en mycket större oro att utsättas för sexualbrott än vad män uppger. Hittills har arbetet i länet tenderat att hantera våldets konsekvenser snarare än dess orsaker och det är få verksamheter som arbetar utifrån universellt förebyggande arbete. I Västerbotten behövs också ett bredare och mer konstruktivt engagemang av män och pojkar än vad som görs i dagsläget och en uppgörelse med normer som rättfärdigar våld, köp av sexuella tjänster, näthat och andra begränsningar av kvinnors och flickors handlingsutrymme och livsval. Samhället brister i att upptäcka våldsutsatta kvinnor och barn samt att erbjuda dem skydd, stöd och vård. I Västerbotten ges det inte likvärdigt skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn. Vilken del av länet kvinnor bor i påverkar tillgången till skydd och stöd och stadigvarande boende. För exempelvis HBTQ-personer, utlandsfödda kvinnor, kvinnor med funktionshinder och äldre kvinnor kan samhällets brister vara mer omfattande. I arbetet med att förebygga och bekämpa mäns och pojkars våld är det viktigt att uppmärksamma att samhällets brister kan påverka individer flerfaldigt till exempel kan en kvinna både vara utlandsfödd och äldre. Fler verksamheter i länet behöver ha ett mer strategiskt och samordnat arbete för att upptäcka, förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor.

Delmål

- Kvinnor och män, flickor och pojkar i Västerbotten ska ha samma rätt att känna sig trygga och säkra i sina hem, på sin arbetsplats, i skolan, på nätet och i det offentliga rummet.
- Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjlighet och villkor i fråga om upptäckt, skydd och stöd av god kvalitet oavsett vart i länet de bor.

Nyckeltal

- Antal kommuner i länet som arbetar med våldsförebyggande metoder med genusförändrande ansats

2022-11-02

- Könsfördelning bland dem som oroar sig mycket/ganska ofta för att utsättas för våldtäkt/sexuella övergrepp i åldern 16 – 84 år.
- Andel kommuner som ger våldsutsatta kvinnor stöd i att få tillgång till permanent bostad
- Könsuppdelad kriminalstatistik beträffande:
 - Grov kvinnofridskränkning
 - Sexualbrott
 - Hedersbrott
 - Köp av sexuell tjänst
- Antal kommuner som har avtal med en kvinnojour (i egen eller närliggande kommun)

UTKAST

2022-11-02

Förändra könsstereotypa föreställningar!

I hemmet, i utbildning, på jobbet och i företagandet

Könsstereotypa föreställningar om vad män och kvinnor, flickor och pojkar förväntas utbilda sig till, arbeta med eller ansvara för i hemmet påverkar deras möjligheter till personlig utveckling, deras hälsa och möjligheter att forma sina liv. I länet påverkar traditionella utbildningsval den fördelning vi ser på arbetsmarknaden. Färre män vidareutbildar sig på högre nivå, men i samtliga kommuner i Västerbotten tjänar män mer än kvinnor. Det betyder att kvinnor som utbildar sig inte får betalt för sin högre utbildning när de kommer ut i arbete eller startar företag. Fler kvinnor än män arbetar deltid i länet och färre män än kvinnor tar ut föräldraledighet och tillfällig föräldrapenning. Sammantaget påverkar detta män och kvinnors ekonomi, pension samt möjligheter att få och ge omsorg på lika villkor. Fler kvinnor än män upplever otrygghet på arbetsplatsen, i utbildningssammanhang, i det offentliga rummet och i hemmet vilket påverkar var kvinnor kan och vill arbeta samt hur de mår. Kvinnor och flickor utsätts i högre grad för sexuella trakasserier i skolan och på arbetsplatsen. Kvinnor söker också vård i högre utsträckning än män men är samtidigt mindre nöjda med den vård dom får. I Västerbotten flyttar också fler flickor och kvinnor än pojkar och män från mindre kommuner till storstadskommuner, och här behövs det mer kunskap om vilka faktorer – utöver kön – som påverkar var vi länet vi förväntas kunna och vilja leva, bo och verka.

Delmål

- Kvinnor och män i Västerbotten ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete, företagande och ägande som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- Kvinnor och män, flickor och pojkar i Västerbotten ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval samt en arbetsmiljö fri från kränkningar och trakasserier
- Kvinnor och män i Västerbotten ska ta gemensamt och lika stort ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
- Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt till god hälsa på lika villkor

2022-11-02

Nyckeltal

- Könsfördelning kring markägandet och areal.
- Sammanräknad förvärvsinkomst i åldrarna 20 – 64 år utifrån kön
- Könsfördelning bland dem som någon gång eller flera gånger de senaste tre månaderna blivit behandlad eller bemött på ett sätt som upplevs kränkande.
- Könsfördelning av utbetalda nettodagar av föräldrapenning samt tillfällig föräldrapenning
- Könsfördelning bland förvärvsarbetande i åldrarna 20 – 64 år efter inrikes- och utrikesfödda
- Könsfördelning gällande sysselsättning i det civila samhället verksamhetsindelad.
- Könsfördelning gällande utbildningsnivå i åldrarna 25–64 år
- Könsfördelning bland patientnöjdheten i primärvården samt akut-mottagningar
- Könsfördelning bland de som idrottar i förening i åldrarna 7–25 år
- Könsfördelning bland dem som beviljas företagsstöd

2022-11-02

Tillsammans!

De senaste 100 åren har hårt arbete och politiska beslut som rör makt och kön lett till ökad jämställdhet i Västerbotten. Västerbotten är ett mer jämställt län än det varit tidigare, men det finns mycket arbete kvar att göra. Fler verksamheter behöver fortsätta ta ansvar för att förändra skadliga maskulinitetsnormer samt förebygga och bekämpa mäns och pojkars våld. För att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Er verksamhet⁵ behövs i det långsiktiga arbetet för ett mer jämställt Västerbotten. Läs mer om hur ni kan medverka och ansluta er till Ett jämställt Västerbotten på vår webbsida.

Stöd och anslutning

Anslutande verksamhet erbjuds:

- Processtöd för implementering av strategin i den egna verksamheten och befintliga styrdokument.
- Ett metodstöd för kartläggning, implementering och uppföljning.
- Plats i Länsstyrelsens regionala jämställdhetsnätverk.
- Publicering på Länsstyrelsens webbsida som ansluten verksamhet.
- Länsstyrelsens nyhetsbrev för jämställdhet.
- Ta del av lärande exempel kring praktiskt jämställdhetsarbete.
- Erfarenhetsutbyte med andra verksamheter.

Förväntningar och ansvar

Anslutande verksamhet ska:

- Ta ett ledningsbeslut om att ansluta sig till Ett Jämställt Västerbotten
- Skicka in en kortare presentation av hur verksamheten medverkar till/planerar att medverka till målsättningarna i strategin.
- Utarbeta verksamhetsspecifika mål med utgångspunkt i en eller flera av strategins målsättningar.
- Meddela namn på en kontaktperson för arbetet till Länsstyrelsen Västerbotten.

⁵ Verksamheter innefattar i strategin de målgrupper som finns i länsstyrelsens uppdragsbeskrivning: statliga myndigheter, lärosäten, civilsamhällesorganisationer, regionen, länets kommuner samt näringsliv.

2022-11-02

- Synliggöra och dela med sig av sitt jämställdhetsarbete till andra verksamheter i länet.
- Redovisa arbetet till Länsstyrelsen vartannat år.

Uppföljning av strategin

Ett Jämställt Västerbotten sträcker sig över perioden 2023–2030. Under strategiperioden kommer Länsstyrelsen att genomföra en uppföljning med möjlighet till revidering år 2026.

Länsstyrelsens uppföljning av strategin Ett jämställt Västerbotten bygger på en kombination av tre delar:

1. Uppföljning av könsuppdelade nyckeltal och regional statistik vartannat år. Kön är övergripande indelningsgrund och där det finns statistik med fler indelningsgrunder, kommer dessa att användas.
2. Uppföljning av Länsstyrelsens stöd till regionala verksamheter som anslutit sig och arbetar i linje med strategins målsättningar. Utgångspunkten är att varje verksamhet väljer ut relevanta mål utifrån sina uppdrag och förutsättningar. Målen ska därefter konkretiseras i åtgärder och följas upp inom varje verksamhet. Länsstyrelsen kommer vartannat år begära in redovisning från anslutna verksamheter.
3. Uppföljning av de utvecklingsinitiativ som Länsstyrelsen gör i samverkan med regionala och lokala verksamheter inom ramen för strategins målsättningar.

2022-11-02

Länsstyrelsens uppdrag och roll

Länsstyrelserna har sedan 1994 en central roll för att jämställdhetspolitiken ska få effekt på regional och lokal nivå. Regeringen beskriver att länsstyrelsernas uppgift med att stödja, samordna och utveckla arbetet med jämställdhet på regional nivå är grundläggande för genomförandet av jämställdhetspolitiken i länen.^{6 7} Länsstyrelserna har sedan 2004 ett särskilt⁸ uppdrag att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Detta uppdrag förstärktes genom antagandet av den Nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (2017 – 2026) där Länsstyrelserna är navet i genomförandet.

Jämställdhetsintegrering, i kombination med särskilda jämställdhetsåtgärder, är regeringens huvudsakliga strategi för att uppnå samtliga jämställdhetspolitiska delmål. Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska in i den ordinarie verksamheten, i planering, genomförande, uppföljning och utveckling, så att alla kvinnor och män, flickor och pojkar kan leva sina liv jämställda och fria från våld. Detta inkluderar även arbetet mot mäns våld mot kvinnor - som traditionellt sett har särorganiserats, men som liksom de övriga jämställdhetspolitiska delmålen också måste integreras i det dagliga arbetet för jämställdhet.

Den nationella jämställdhetspolitiken

Allt arbete utgår från det nationella jämställdhetspolitiska målet: Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Detta mål är i sin tur uppdelat i sex delmål:

1. [En jämn fördelning av makt och inflytande](#). Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattande.
2. [Ekonomisk jämställdhet](#). Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

⁶ [Jämställdhetsintegrering - Regeringen.se](#) samt [Feministisk politik för ett jämställt samhälle \(regeringen.se\)](#) sid 49; 88-90

⁷ Länsstyrelserna ska även, utifrån inriktningen i Jämställdhetsmyndighetens uppdrag om att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (A2020/02041), stödja myndigheters verksamhet med jämställdhetsintegrering på regional och lokal nivå.

⁸ [Förordning \(2021:995\) om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor Svensk författningssamling 2021:2021:995 - Riksdagen](#)

2022-11-02

3. [Jämställd utbildning](#). Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.
4. [Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet](#). Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
5. [Jämställd hälsa](#). Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma förutsättning för en god hälsa och erbjudas vård och omsorg på lika villkor.
6. [Mäns våld mot kvinnor ska upphöra](#). Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.⁹

Andra styrande dokument om jämställdhet

Utöver de nationella jämställdhetspolitiska målen finns andra överenskommelser som Sverige har förbundit sig att efterleva, på både global och europeisk nivå.

Agenda 2030 är en global handlingsplan med 17 mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet. Agenda 2030:s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. I arbetet med jämställdhet är flertalet av de globala målen aktuella, såsom mål 5: Ökad jämställdhet, mål 10: Minskad ojämlikhet samt mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen, som särskilt lyfter att förebygga och bekämpa våld mot flickor och kvinnor¹⁰.

Den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet på lokal och regional nivå (CEMR) är den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, vilken kan skrivas under av kommuner och regionförbund. DeklARATIONEN är ett verktyg för jämställdhetsintegrering och omfattar alla aspekter av verksamheten, såväl det politiska arbetet som arbetsgivarfrågor och servicen till invånarna. I Västerbotten har samtliga kommuner, samt Region Västerbotten, skrivit under deklARATIONEN.¹¹

Istanbulkonventionen är det första juridiskt bindande regionala instrumentet om våld mot kvinnor i Europa. Den beskriver att avskaffandet av våld mot kvinnor är nödvändigt för att kunna uppnå jämställdhet. Konventionens syfte är att skydda kvinnor och flickor mot alla former av våld och att förebygga, lagföra och avskaffa våld mot kvinnor och våld i hemmet, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Den syftar också till att motverka alla former av våld i nära relationer mot barn, personer inom gruppen HBTQI samt nationella minoriteter. Sverige skrev under konventionen 2014 och har därmed åtagit sig att anlägga ett genusmedvetet

⁹ [Mäns våld mot kvinnor | Länsstyrelsen Västerbotten \(lansstyrelsen.se\)](#)

¹⁰ [Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling - Regeringen.se](#)

¹¹ [CEMR-deklARATIONEN | SKR](#)

2022-11-02

förhållningssätt i enlighet med artikel 6. Sverige ska rapportera hur konventionen efterlevs till Europarådets expertgrupp GREVIO, som också kommer med rekommendationer på det arbete som staten gör¹².

FN:s Kvinnokonvention, The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW) är en av nio FN konventioner för mänskliga rättigheter. Målet med kvinnokonventionen är att eliminera alla former av diskriminering av kvinnor. Enligt konventionen ska alla stater som antagit konventionen garantera att kvinnor och män har samma rättigheter¹³.

UTKAST

¹² [DisplayDCTMContent \(coe.int\)](#)

¹³ [UN Women Sverige Kvinnokonventionen -The Convention of All Forms of Discrimination against Women \(CEDAW\)](#)

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	RICHARD CARSTEDT	
TITEL, ORGANISATION:	Ordförande, Regionala utvecklingsnämnden	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_055a2f375ff8411e48aa92de10d5fae6bd	
DATUM & TID:	2022-11-28 14:57:04 +01:00	

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-11-28 14:57:11 +01:00
Ref: 55470SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)